

runları çözmek bizim öncelikli alanlarımızdan biri. Yine de, ekonomik sorunlar eczacılığın geleceğiyle birlikte değerlendirilmeli.

Y.K.: Eczacının 2002 yılında ve kriz ortamında geleceği için ne düşünüyorsunuz?

DOMAÇ: Eczacının krizden birebir etkilendiğini ve bu etkiyi azaltmak için çeşitli çözüm yollarını hep beraber aradığımızı belirtmiştim. Ancak Eczacılığın geleceği bunun çok ötesinde bir sorun. *Kötü ve iyi iki senaryomuz var. Kötü senaryo; zincir eczaneler, ilaç reklamı, etik bozulma, ilaç tekelleri vs. gibi olguların biri ya da birkaçının biraraya gelmesi. Bu senaryoda ancak üç-beşbin eczacı yaşar. Gerisi kendine yeni işler aramak zorunda kalır. İyi senaryo ise, bizim 6197 sayılı yasa taslağımızda önerdiğimiz düzenlemelerin yapılarak, eczacının her yere eşit mesafede duran, kolay ulaşılabilir, birinci basamak sağlık hizmetlerinin bir parçası konumunda olan, sağlık ve ilaç danışmanlığı veren, kaliteli hizmet verdiği noktada saygınlığı artmış ve doğal olarak ekonomik durumu da düzelmiş bir eczacıdır.* Şimdiden hangi senaryonun gerçekleşeceğini bilmek zor. Çünkü bu, 22.000 eczacının elinde. Sadece bizim değil.

Y.K.: Siyasilerle diyalogumuz nasıl olmalıdır?

DOMAÇ: Siyasilerle diyalogumuz iyi ya da kötü olmalıdır denemez. Bunu kimse diyemez. Ama siyasetle aramız iyi olmalıdır. Bu bizim bir meslek örgütü olarak hem ülkemize borcumuzdur. Hem de meslektaşlarımızın çıkarını korumak siyasal bir iştir aynı zamanda. Bu nedenle siyasetle aramız iyi olmalıdır. Ama siyasetçilerle aramızın nasıl olacağı, herhalde siyasetçinin bize ilişkin niyetine bağlıdır. İlaç pazarı derken hem çok büyük, hem de alıcısı hazır bir pazardan konuştuğumuzu unutmayalım. *Siyasinin pazarın nasıl paylaşılacağına ilişkin fikri, bizimle olan ilişkisini de belirler.*

Y.K.: Türk Eczacıları Birliği devletin yönetim kademesi ile kavgalı mıdır?

DOMAÇ: İlginç bir soru. Peşinen söyleyeyim; biz kimseyle kavgaya etmeyiz. Türk Eczacıları Birliği bir kurum olarak kimseyle kavgalı olamaz, olmaz. Türk Eczacıları Birliği, yaptığı işi yapmak, yani üyelerinin çıkarlarını, ülkenin yararını korumak isterken karşısında siyasi bir engel bulursa o engelle mücadele eder. Yoksa, devletin yönetim kademesiyle kavgaya etmez.

Y.K.: Sizce Sayın Sağlık Bakanı'nın Türk Eczacıları Birliği'ne davranışının altında yatan sebepler nelerdir? Bu sorun TEB'den mi kaynaklanmaktadır?

DOMAÇ: Aslına bakarsanız, bu sorunun cevabını ben de çok merak ediyorum. Sayın Sağlık Bakanı'na bunu bir sormak lazım. Ama şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki, sorun TEB'den kaynaklanmamaktadır. TEB, bugüne kadar Sayın Bakan'ın mesleğimiz açısından yarattığı sorunları çözmeye çalışan taraf olmuştur. Sorunları çözmeye çalışmamız Sayın Bakan açısından bir sorun yaratıyorsa, diyalog ortamı yaratmak yerine bizi eyleme zorluyorsa, bu Sayın Bakan'ın sorun çözmekten uzak davranışının bir belirtisi olabilir. Bizim değil.

Y.K.: 6197 sayılı yasa değişikliği ne aşamada? Yeni teklifler nelerdir?

DOMAÇ: Yasa değişikliği önerisi Türk Eczacıları Birliği tarafından yaklaşık iki yıl önce Sağlık Bakanlığı'na sunuldu. Öneri, eczanelerin nüfus ve metrekareye göre eşit dağılımını kapsıyor. Ayrıca, eczane ruhsatlarının eczacı odaları tarafından verilmesi, Türk Eczacıları Birliği tarafından onaylanması ve Sağlık Bakanlığı'na bildirilmesi yoluyla muvazaanın önüne geçilmesi, mezun olan eczacıların hemen eczane açamaması, bir eczanede yardımcı eczacılık yapması koşulu getirilerek ilk eczane açışta bile eczacının belirli bir bilgi birikimi sahibi olması; eczacılara emeklilik yaşı getirilmesi, ecza dolaplarının kaldırılarak eczane mekanının modernleştirilmesi, hastane eczanelerinin

çalışma şekline düzenleme getirilmesi ve eczacının tatil hakkının olması, çalışma günleri ve saatleri ile nöbetlerinin düzenlenmesi öğelerini içeriyor.

Y.K.: Türk Eczacıları Birliği projelerinin hayata geçmesinin üyelerine sağladığı maddi ve manevi kazanımlar nelerdir?

DOMAÇ: Bu soruyu, her bir proje için ayrı ayrı yanıtlamak gerekir. TEB'in bugüne kadar imza attığı büyüklü küçüklü 20'nin üzerinde proje vardır. Bunlardan bir kısmı, eğitim projesidir; astma, HIV/AIDS, aile planlaması, diabet gibi. Bir kısmı araştırma projesidir; eczacılıkta talep-hizmet korelasyonu, eczacı profili araştırmaları, eczacılıkta cinsiyet örüntüleri araştırmaları gibi. Bir kısmı hem araştırma hem de eğitimi içerir; ağrı ve analjezik kullanımı, hipertansiyon ve antihipertansif kullanımı gibi. Bu projeler genellikle eczacının danışmanlık rolünü güçlendirmeye ve ona eczanede kullanacağı bilgi ve malzeme sağlama yönüyle tasarlanmıştır. Tüm bu projelerde çok değerli akademisyenlerle çalışırız, projelerin çoğunluğu ulusal ve uluslararası dergilerde yayın olur. Eczacıya faydasının yanında, eczacılık mesleğinin saygınlığının artması açısından da çok derin yararları vardır bu projelerin. Bunun yanında, mesleki düzenlemeleri içeren projeler yaparız: Faktör reçetelerinin eşit dağıtılması, yatan hasta reçetelerinin eşit dağıtılması, reçete kontrol birimleri kurulması gibi projeler hem eczacının ekonomik durumunu iyileştirmeye hem de meslek etiğini korumaya yönelik projelerdir. Aynı zamanda bunlar ülke ekonomisine de büyük katkı sağlayan projelerdir. Bir de esas dikkat çeken, içinde inşaat masrafları da olan projelerimiz var: Novagenix İlaç Araştırma Merkezi, Cinsel Sağlık Eğitim ve Danışma Merkezi, Alkol ve Madde Bağımlılığı Hastanesi, TEB Sosyal ve Kültürel Tesisleri gibi. Tek tek ne iş yaptıklarını anlatmayacağım ama her biri üzerinde bir çift laf etmek isterim: Novagenix, Türkiye'nin biyoyararlanım, biyoşederlik çalışması yapan tek ilaç araştırma merkezidir. İlaçta ithal kaleminin artmasının eczane ekonomisine yansımaları göz önünde bulundurmak bile, bu merkezin önemini kavramak için yeterli

dir. CSDEM ve Alkol ve Madde Bağımlılığı Merkezleri ise, hem eczacının prestiji açısından önemlidir, hem de ilaç suistimali ve aile planlaması gibi konularda eczacıların gelecekteki rollerinin geliştirilmesi bakımından önemli işlevler görecektir.

Y.K.: TEB'in kendisine bağlı odalardan ve Adana Eczacı Odası'ndan beklentileri nelerdir?

DOMAÇ: TEB kendisine bağlı odalardan ve Adana Eczacı Odası'ndan da, çalışmalarına destek, katkı, katılım ve eleştiri beklemektedir. Yaptığımız işlere ayna tutmasını beklemektedir. Türk Eczacıları Birliği, şeffaf, denetime açık, özgür bir tartışma ortamı olan bir örgüttür. Örgütü geliştirmek, salt meslek örgütü yöneticilerinin üstesinden gelebileceği bir iş değildir. **Ama katkıda bulunmadan eleştirmek de olmaz.** Eleştirmeden de katkıda bulunmuş olmaz. Bu ikisi arasındaki dengeyi sağlamak zor değildir. Her adımımızı süzgeçten geçirerek, yere sağlam basan ve geleceğini gören bir meslek örgütü olmak için, bu işe katkı sunacak herkese ihtiyacımız var.

Y.K.: Küreselleşme sorunu ile yabancı sermayenin avucuna düşen ve onun aldığı tavırla son dönemde bilinen problemleri yaşayan eczacının gelecekte ne gibi yeniliklere yönelmesi gerekmektedir?

DOMAÇ: Küreselleşme sorunu, gerçekten eczacının gelecekteki gündemini de belirleyecek bir sorun. Sermayenin küreselleşmesi ve tekelleşmesi, tüm dünyada geçtiğimiz yirmi yıl içinde dengeleri değiştirdi. Sektörler büyük bir hızla biçim değiştiriyor. Bu değişikliğe direnmek için bizim de yapacağımız şeyler var elbet. Ama bu aynı zamanda küresel bir mücadelenin bir parçası olmak durumunda. Bizim geleceğimizi korumamızın tek çıkar yolu, öncelikle mesleğimizi en iyi şekilde yapmak, her zaman olduğundan daha iyi şekilde yapmak ve mesleğimize yönelik tehditlere son dönemde öğrendiğimiz biçimde, dayanışma içinde, bir bütün olarak yanıt vermektir.